

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ฉบับวันศุกร์ที่ 30 ตุลาคม พ.ศ.2563

คอลัมน์ สกู๊ปหน้า 1 : เกษตรทฤษฎีใหม่ สู้วิกฤติโควิด-19

แม้ว่าการแพร่ระบาดของ “โควิด-19” ในประเทศไทย จะผ่านจุดต่ำสุดไปแล้ว แต่การฟื้นตัวเศรษฐกิจยังมีความไม่แน่นอนในหลากหลายมิติ ทำให้คนต้องตกงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นเดิม

คาดการณ์ว่า ในปี 2563 อัตราการว่างงานอยู่ในช่วง 3-4% หรือตลอดทั้งปี มีผู้ว่างงานราว 2 ล้านคน ทำให้มีบางส่วนตัดสินใจเดินทางกลับภูมิลำเนา และมีแนวโน้มการตกงานมากขึ้นอีกเรื่อยๆ เหตุนี้

“รัฐบาล” เห็นถึงความสำคัญของผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจไทยและภาคเกษตร ในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรกรรมหลังการระบาดของโควิด-19 เพื่อให้สามารถเป็นแหล่งมั่นคงทางอาหาร อาชีพและการสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรไทย ตลอดจนการดำรงชีพบนฐานวิถีชีวิตใหม่ ตามแบบวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

“โครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่” น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาด ในการบรรเทาปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานในภาคการเกษตรไปสู่ภาคอื่นๆ สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่น และความมั่นคงแห่งความอบอุ่นในสถาบันครอบครัว ที่เป็นความสุขตามวิถีชีวิตพอเพียง

จะเกิดขึ้นกับชุมชนนี้

แนวทางขับเคลื่อน “1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่” เพื่อบรรเทาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากพิษโควิดนี้ เฉลิมชัย ศรีอ่อน รมว.เกษตร และสหกรณ์ บอกว่า โครงการนี้นอกจากช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจให้แข็งแกร่งในระยะยาวแล้วยังส่งเสริมเกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองสร้างรายได้ให้ครอบครัวได้อย่างพอเพียงและยั่งยืนด้วย

เมื่อเกษตรกรมีอาหารเพียงพอต่อการบริโภคภายในครัวเรือน และผลผลิตที่เหลือยังสามารถขายเพื่อช่วยเพิ่มรายได้ อีก ด้วยการยึดหลัก “เกษตรทฤษฎีใหม่” ที่มีผลผลิตหลากหลายสามารถตอบสนองความจำเป็นพื้นฐาน ทำให้เกิดความมั่นคงด้านอาหาร ให้เกษตรกรทำการผลิตให้เพียงพอต่อครอบครัว จนสามารถก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป ลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก ที่มีโอกาสอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว และมีเวลาในกิจกรรมของชุมชน ในการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำให้สามารถช่วยเหลือเกษตรกรที่ว่างงานที่ได้รับผลกระทบปัญหาว่างงาน 32,000 ราย ให้มีอาชีพ และสร้างรายได้ โดยได้รับค่าตอบแทน 9,000 บาทต่อ

เดือน เป็นการลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานออกจากภาคการเกษตรไปสู่ภาคอื่นๆ ทำให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรดีขึ้นด้วย

อีกทั้งยังสนับสนุนแรงงานคืนถิ่นให้เป็นโอกาสต่อการพัฒนา “ภาคการเกษตร” สนับสนุนให้เข้าถึงแหล่งทุนเพื่อจูงใจให้ไม่ละทิ้งถิ่นฐาน หลังภาวะวิกฤติโควิด-19 เพื่อให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารระดับครัวเรือน และสนับสนุนให้เกษตรกรรวมตัวกันทำเกษตรแปลงใหญ่ สร้างประสิทธิภาพการผลิตตามมา

โครงการนี้เปิดรับสมัครเกษตรกรครอบคลุมพื้นที่ 4,009 ตำบล ใน 75 จังหวัด มีเป้าหมายผู้เข้าร่วมทั้งหมด 96,216 ราย แบ่งเป็นเกษตรกร 64,144 ราย การจ้างงานระดับตำบล 32,072 ราย เน้นเกษตรกรเข้าร่วมจะได้รับการส่งเสริมให้ผลิตในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ในพื้นที่ 3-5 ไร่ โดยกระทรวงฯ จะสนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำ การปรับปรุงพื้นที่ ปัจจัยการผลิตด้านพืช สัตว์ ประมง และส่งเสริมด้านการตลาด ทว่าหลักเกณฑ์สำคัญ...“ต้องเป็นเกษตรกรทั่วไป” ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป กรณีอายุเกิน 60 ปี อาจต้องให้อยู่ที่ดุลพินิจของคณะกรรมการระดับอำเภอ โดยคำนึงถึงศักยภาพของเกษตรกรในการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ และประโยชน์ของโครงการ โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเกษตรกร

ย้ำว่าผู้ที่เข้าร่วมโครงการนี้ต้องเป็นพื้นที่ที่เป็นผืนเดียวกันไม่น้อยกว่า 3 ไร่ และเป็นพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นที่พักเพื่อทำกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่ โดยเฉพาะต้องยินยอมให้ส่วนราชการใช้เป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อการขยายผลต่อเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 7 ปี

ส่วน “ผู้รับจ้างงาน” ต้องเป็นเกษตรกรทั่วไป มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่า ม.3 มีที่พักอาศัยอยู่ในตำบลที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ที่ไม่ใช่เป็นข้าราชการประจำ หรือข้าราชการบำนาญ รวมทั้งข้าราชการการเมือง ทำหน้าที่สนับสนุนการวางแผนการผลิตแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ และปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานภายใต้โครงการฯ ด้วยการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลด้านการเกษตรในพื้นที่ตำบล พร้อมทั้งจัดทำรายงานเสนอสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด

“โครงการนี้เรามุ่งเน้นนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นจุดเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อเดินหน้าฟื้นฟูภาคการเกษตร ภายหลังจากการระบาดของโควิด-19 ด้วยวิธีการพัฒนาส่งเสริมทำเกษตรกรรมให้มีความมั่นคงเป็นแหล่งอาหารและอาชีพที่ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้เป็นหลัก”

ก่อนหน้านี้...มีการเปิดรับสมัครในรอบที่ 1 และรอบ 2 ไปแล้ว มีจำนวนผู้สมัครทั้งหมด 65,114 ราย แบ่งเป็นเกษตรกร 33,500 ราย และการจ้างงาน 31,614 ราย เงื่อนไขหาระดับพื้นที่คุณสมบัติ “เกษตรกร” ในบางประเด็น ทำให้สมัครเข้าร่วมโครงการไม่ได้? เพื่อประโยชน์สูงสุดที่จะเกิดขึ้นกับพี่น้องเกษตรกร และยังคงการดำเนินงานตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ ทำให้มีการปรับแก้ไขคุณสมบัติและได้ขยายเวลารับสมัครรอบที่ 3 ในวันที่ 8-22 ต.ค.2563 คาดว่าจะเริ่มเคลื่อนโครงการ และเริ่มจ้างงานภายใน 30 ต.ค.2563 นี้

เมื่อผ่านการคัดเลือกเข้าโครงการนี้...“ต้องผ่านการอบรมเกษตรกร” ให้มีทักษะตามหลักสูตรหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกษตรทฤษฎีใหม่ “ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง การปลูกพืช 5 ระดับ” ในการคำนวณพื้นที่เก็บน้ำ การผลิต และเทคโนโลยีการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ตามความเหมาะสม เพื่อประสิทธิภาพในการพัฒนาอาชีพ เสริมองค์ความรู้ และการปรับปรุงคุณภาพดิน ปลูกพืช เลี้ยงปลา เลี้ยงสัตว์ เกษตรกรดำเนินการปรับปรุงคุณภาพดิน ปลูกพืช เลี้ยงปลา...เลี้ยงสัตว์ การหมักดิน และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการก็มีบทบาทหน้าที่เป็นศูนย์ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างเกษตรกรรอบบริเวณได้ดีขึ้น

ตามหลัก “เกษตรทฤษฎีใหม่” คือ ระบบการเกษตรที่มีกิจกรรมการผลิตหลายชนิดในพื้นที่ขนาดเล็ก โดยมีการแบ่งสัดส่วนพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน คือ 1.พื้นที่กักเก็บน้ำ 30% 2.พื้นที่ปลูกข้าว 30% 3.พื้นที่ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น 30% และ 4.พื้นที่สิ่งปลูกสร้าง 10% เช่น ที่อยู่อาศัย โรงเรือน เลี้ยงสัตว์ ยุ้งฉาง ฯลฯ โดยสามารถปรับสัดส่วน พื้นที่ และเพิ่มเติมกิจกรรมการผลิตได้ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

อีกทั้งยังจะมีการ “ส่งเสริมการตลาด” ในการสนับสนุนนำผลผลิตเกษตรอินทรีย์มาแปรรูปบรรจุหีบห่อ สร้างแบรนด์จำหน่ายร่วมกัน สร้างตลาดสีเขียวประจำหมู่บ้าน เพิ่มช่องทางการขายกับห้างสรรพสินค้า สร้างอุตสาหกรรมในครัวเรือนยกระดับเป็นอุตสาหกรรมในชุมชนต่อไป

ตลอดจนการซื้อขายผ่านระบบออนไลน์และคัดเลือกแปลงตัวอย่างจังหวัดละ 1 แปลง เชื่อมโยงสู่ “การท่องเที่ยวเชิงเกษตร” ด้วย สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจไทยในระยะยาว และชุมชนในท้องถิ่นด้วยวิถีชีวิตพอเพียงให้เกิดมีรายได้แท้จริง

ตอกย้ำว่า...ถ้าหากเกิดเหตุการณ์วิกฤติเช่นนี้อีกในอนาคต โครงการนี้จะมีประโยชน์เป็นแหล่งผลิตอาหารและอาชีพ สำรองด้วยการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น ในการพัฒนาการพึ่งพาและจัดการตนเองด้วยซ้ำ ซึ่งจะทำให้มีความสุขตามวิถีชีวิตพอเพียงจะเกิดขึ้นกับชุมชน ในการช่วยเหลือเกื้อกูลกันแน่นอน

ทั้งหมดเหล่านี้คือ “ศาสตร์” ที่เป็นทางรอดของเกษตรกรไทย มุ่งสู่ “ระบบเกษตรกรรม” อย่างยั่งยืน

พลิกสูตร...ปู้ยปางปลูกข้าวหอมมะลิทุ่งกุลารั้วเพิ่มเท่าตัว

ทุ่งกุลารั้วให้ หนึ่งในพื้นที่แห้งแล้งของภาคอีสาน ฤดูฝนจะแปรสภาพเป็นทุ่งสีทอง กลายเป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิ ที่ว่ากันว่าอร่อยอันดับต้นๆ ของโลก แต่ด้วยข้อจำกัดในเรื่องน้ำ ปลูกได้ปีละครั้ง ความเข้าใจผิดในการใช้ปุ๋ย เผาตอซัง การปลูกแบบเดิมๆ ทำให้อย่างเก่งก็ปลูกได้แค่ไร่ละ

350 กก. เท่านั้น

ความร่วมมือระหว่าง 3 ประสาน ตั้งแต่ต้นน้ำยันปลายน้ำจึงเกิดขึ้น...บมจ.ไทยเซ็นทรัลเคมี ผู้ผลิตปัจจัยการผลิตที่สำคัญอย่างปุ๋ย บริษัท โรงสีศรีแสงดาว อ.สุวรรณภูมิ จ.ร้อยเอ็ด ผู้ส่งเสริมพันธุ์ข้าว รับซื้อผลผลิต และช่วยเหลือด้านนวัตกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร และ ศูนย์

เทคโนโลยีชีวภาพเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นำองค์ความรู้ที่วิจัยร่วมกันทั้งหมดมาถ่ายทอดสู่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร เพื่อลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตให้เกษตรกร

“ตอนแรกก็ทำเหมือนที่เคยทำมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ปลูกตามๆกัน ให้ปุ๋ยเหมือนเดิมทุกครั้ง ปลูกกันแบบบ้านๆ พึ่งแต่ฟ้าฝน ไม่มีเทคโนโลยีใดมาช่วย เพราะเห็นทำแบบเดิมได้ผลผลิตขายราคาค่อนข้างดี ได้ไร่ละ 300 กว่ากิโล พออยู่ได้แล้ว จนปีที่แล้วมีโครงการอบรมเกษตรกร การจัดการธาตุอาหาร และการใช้ปุ๋ยในนาข้าว จึงลองเข้าร่วมอบรม ตอนแรกไม่เชื่อนัก ถ้าพลาดเสียงมาก เพราะทำได้แค่ปีละครั้ง แต่พอลงมือทำลดต้นทุน แถมผลผลิตเพิ่มขึ้นอีกเท่าตัว”

สังวร พลอาสา ประธานกลุ่มจีโอภูเกาสิ่ง เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร บ้านภูเกาสิ่ง ต.ภูเกาสิ่ง อ.เกษตรวิสัย จ.ร้อยเอ็ด อธิบายถึงสิ่งที่เปลี่ยนไป...ก่อนอื่นต้องเปลี่ยนความเชื่อเดิมๆทั้งหมด ตั้งแต่ขั้นตอนเตรียมดิน บริหารจัดการ ไปถึงการเก็บเกี่ยว

เริ่มตั้งแต่ฤดูปลูก เดิมเริ่มปลูก เม.ย.-พ.ค. เปลี่ยนมาเป็นกลาง มิ.ย.-ต้น ก.ค. เพราะแบบเดิมมักเจอฝนทิ้งช่วง ข้าวมักตาย เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง

การเตรียมดิน...ต้องเปลี่ยนความคิด อย่าเผาตอซัง ให้ไถกลบแล้วทิ้งไว้ 2 เดือน (ปลูกพอเทืองแล้วไถกลบอีกรอบจะดีมาก) จากนั้นให้ใส่ปุ๋ย ฟอสเฟต หรือสูตร 0-3-0 ไร่ละ 10 กก. และปุ๋ยโดโลไมท์ ไร่ละ 25 กก. เพื่อช่วยปรับสภาพดิน

ขั้นตอนนี้ หากเชี่ยวชาญมากขึ้น หลังไถกลบตอซังให้ปรับพื้นดินให้เสมอกันให้มากที่สุด เพื่อให้ใช้พื้นที่อย่างคุ้มค่าทั้งผืน และน้ำไหลได้เสมอกันไม่ขังที่ใดที่หนึ่งมากเกินไป ที่นี่ใช้ระบบเลเซอร์เพราะทางโรงสีศรีแสงดาวออกค่าใช้จ่ายให้ (ปกติค่าใช้จ่ายตรงนี้อยู่ไร่ละ 4,000 บาท) จากนั้นค่อยใส่ปุ๋ยฟอสเฟต และปุ๋ยโดโลไมท์อัตราเดียวกัน

ก่อนปลูกใส่ปุ๋ยรองพื้น สูตร 20-8-20 เป็นปุ๋ยสูตรนิยมใส่ในสวนยางพารา ไร่ละ 10 กก. เพื่อเพิ่มโปแตสเซียมในดิน...ที่ชาวนาส่วนใหญ่มักเข้าใจผิดใส่แต่ปุ๋ยสูตรเสมอ ไม่รู้ว่า ดินแถวนี้ขาดโปแตสเซียมมาก โดยเฉพาะกับดินร่วนปนทรายในภาคอีสาน

การปลูก...เดิมปลูกแบบนาหว่านใช้ข้าวไร่ละ 35 กก. เปลี่ยนมาเป็นนาหยอดใช้ข้าวเหลือแค่ไร่ละ 4 กก. ปลูกระยะห่าง 30x15 ซม. เกษตรกรอาจไม่ชินในระยะแรก แต่ข้าวจะเป็นระเบียบดูแลรักษาง่าย ได้รับธาตุอาหารเท่ากันทุกต้น ไม่ต้องเบียดแย่งอาหารกัน ทำให้โตเร็ว ต้นเสมอกันทั้งแปลง รวงเยอะ แข็งแรง โรคน้อย

การใส่ปุ๋ยบำรุงต้นข้าว ทั้งฤดูจะใส่สูตรปุ๋ยยาง (20-8-20) ไร่ละ 60-70 กก. แต่ไม่ใส่ที่เดียวทั้งหมด...ให้ทยอยใส่ไปเรื่อยๆที่ละน้อยให้ทั่วแปลง ในช่วงที่มีฝนตก หรือดินมีความชื้น จะได้ผลผลิตไร่ละ 700 กก. แต่ถ้าอยากได้ข้าวเพิ่มมาอีก 100 กก. ให้ทยอยใส่ปุ๋ยเพิ่มไปอีก 10 กก.

ที่สำคัญอีกอย่าง อย่าตัดใบข้าว เพราะใบข้าวมีหน้าที่สังเคราะห์แสงเลี้ยงบำรุงต้น ใบข้าวถูกตัดการสังเคราะห์จะได้น้อย การแตกกอจะต่ำ และทำให้ได้รวงน้อยลงไปด้วย วิธีการนี้นอกจากจะช่วยประหยัดค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวไปได้ถึง 90% ยังจะช่วยประหยัดค่าปุ๋ยค่ายาไปได้ครึ่งหนึ่ง แต่ได้ผลผลิตเพิ่มอีกเท่าตัว สนใจสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ 08-9899-8289.

กรวัฒน์ วิบูล